

МОДЕМ

МОНИТОРИНГ НА ДЕМОКРАТИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА

ALSAT

ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ

19 ДЕКЕМВРИ 2015- 29 ЈАНУАРИ 2016

8. АЛСАТ М (на македонски јазик)

(1) Прва недела (19 – 23 декември 2015)

Во вестите на македонски јазик на телевизијата Алсат М во мониторираниот период од 19 до 24 декември се објавени вкупно 63 прилози што се однесуваат на политички настани, содржини, актери или состојби. Вкупно 11 прилози се емитувани за аферата со фалсификуваните лични карти, а меѓу другите доминантни теми се загадувањето на воздухот во Тетово и во Скопје (6 прилози) и најавата за нов универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје (4 прилози). Телевизијата известуваше непристрасно за овие теми, без фаворизирање или напаѓање на политичките субјекти вклучени во нив.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не емитуваше коментаторски содржини во мониторираниот период, ниту негативни и напаѓачки содржини кон некој политички субјект. Имаше само еден случај на блага фаворизација, со најавата дека лидерот на СДСМ како што најавил, така и постапил, се појавил на судење за случајот „Пуч“ (21 декември). Во прилозите нема оценки, освен неколку неутрални аргументирани критики, на пример дека додека претставници на ДУИ отвораат улици, никој не го покрива каналот во Арачиново кој е голем локален еколошки проблем (19 декември), потоа додека Владата отвора нови универзитети на албански, основните и средните училишта имаат недостиг од книги (20 декември), како и дека имало двојно повеќе одбиени отколку одобрени барања на „мега-проектот на Владата“ за отпис на долгови (22 декември), и дека градоначалникот на Скопје Коце Трајановски единствениот излез од високото ниво на загаденост на воздухот во главниот град го гледа во Господ, и се надевал на ветер (23 декември).

Користење на изворите: Во најголем дел прилози (28) се користат по два или повеќе извори со различни или спротивставени стојалишта. За сите главни теми за кои известуваше телевизијата, ги пренесуваше ставовите на различни засегнати страни (на власта и опозицијата и во македонскиот и во албанскиот политички блок, и на други субјекти). Има 14 прилози со по еден извор, најчесто пренесени изјави или соопштенија, како и 11 со два или повеќе извори што не се спротивставени. Во случаите кога се користат мислења на аналитичари тие не се со спротивставени позиции, во еден случај има аргументирани и ненапаѓачки ставови (19 декември: Насер Зибер и Петар Арсовски околу можноста да се одложат изборите), а во друг обвинувачки (23 декември: Башким Селмани и Јове Кекеновски за бракањето на претседателот Горге Иванов).

Директни обраќања: Беа емитувани три обраќања на лидерот на СДСМ Зоран Заев, две на премиерот Никола Груевски и едно на лидерот на ДУИ Зоран Заев. Сите беа изјави дадени во мониторираниот период и се однесуваа на актуелните теми.

Аудиовизуелна презентација: Не се забележани случаи на манипулативна аудиовизуелна презентација, прилозите се покриваат со соодветна слика и тон.

(2) Втора недела (8 – 15 јануари 2016)

Во известувачкиот период од 8 јануари до 15 јануари 2015 година телевизијата Алсат М во вестите на македонски јазик емитуваше вкупно 85 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најмногу внимание телевизијата посвети на темата околу (1) одржувањето или одложувањето на предвремените парламентарни избори (17 прилози), (2) за посетата на Хан и европатениците (8 прилози), (3) темата за лажни лични карти, која ги вклучуваше т.н. фабрика за афери, но и нивните авторски репортажи од Пустец (6 прилози) и (4) кавгата на пратеничката Ермира Мехмети со нејзината партија ДУИ (5 прилози). Во известувањето за овие теми не е забележан фаворизирачки или напаѓачки однос кон ниту еден политички субјект.

Коментари и оценки во вестите: Во мониторираниот период телевизијата информираше коректно, непристрасно и аргументирано за политичките субјекти. Фаворизирачкиот однос е исклучително редок, дури и случаен. Извесна блага форма на фаворизирање може да се забележи само во еден прилог, за ново домашно задолжување (13 јануари: „За разлика од странските кредитори кои во овој

предизборен период се претпазливи при одобрување заеми за земјава, донашните банки не го послушаа апелот на дополнителниот заменик-министер за финансии Кире Наумов“). Но нема никакви тенденции, а напаѓачките елементи и коментаторскиот однос се целосно исклучени од вестите. Кај Алсат М на македонски, повеќе отколку кај другите телевизии, се сретнува неутралната аргументирана критика кон политичките субјекти (9 прилози), и тоа понекогаш (4 прилози) се однесува на нивна одлука или постапка (9 јануари: „Владата ќе се бори против загадувањето против кебапите на скара, ако помине овој предлог ќе бидат загрозувани угостителските објекти“), а во други случаи (5 прилози) на непостапување или неодговарање на повиците (10 јануари: „Вакви депонии по поплавите има на три локации, две во општина Теарце и една во општина Брвеница, кои со месеци се во состојба како што ги гледате“). Останува поголемиот фокус кон темите од интерес за етничките Албанци, но тоа не беше забележливо во изборот или во третирањето на доминантната тема - изборите и договорот од Пржино, освен со тоа што на телевизијата почесто можеа да се слушнат мислења на политичките аналитичари Албанци. Етноцентричност може да се забележи во изборот на други теми, на пример во покривањето на приказната со семејството Зекири од Радишани и неговите проблеми со општината Бутел (4 прилози), поголемото следење на посетата на Али Ахмети во Атина во споредба со другите (3 прилози), а помалото на посетата на Никола Груевски во Вашингтон (2 прилога) итн.

Користење на изворите: Телевизијата во речиси ист број случаи користела по два или повеќе извори со различни или спротивставени гледишта (20 прилози), два или повеќе кои се согласуваат или барем не се судираат со ставовите (19 прилози) или по еден извор (17 прилози). Но, карактеристично е тоа што кога се консултираат аналитичари во прилозите, или има само еден аналитичар (4 прилози) или два или повеќе со слични ставови (4 прилози). Иако сите тие искажуваат аргументирани ставови и никој не напаѓаат, сепак останува фактот дека во мониторираниот период не е емитуван ниеден прилог со спротивставени аналитичари. Спротивставени ставови обично има во прилози во кои претставници на двете најголеми партии се пренесени во меѓусебните обвинувања..

Директни обраќања: Емитувани се вкупно 13 директни обраќања на политичките лидери, и тие се рамномерно распределени. Од Груевски се објавени најмногу обраќања (5), па потоа од Ахмети (3) и од Заев (3), како и од Мендух Тачи (2 прилога).

Аудиовизуелна презентација: Генерално прилозите се покриени со соодветна слика и тон и не е забележана манипулативна аудиовизуелна содржина.

(3) Трета недела (16 – 22 јануари 2016)

Во известувачкиот период од 16 јануари до 22 јануари 2015 година телевизијата Алсат М во вестите на македонски јазик емитуваше вкупно 70 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најмногу внимание телевизијата посвети на: темата околу закажувањето на предвремените парламентарни избори на 24 април (26 прилози) и на темата што е непосредно поврзана со неа, распуштањето на Собранието и изборот на нова Влада (8 прилози). Трета тема според застапеноста се задолжувањата на државата (5 прилози). Во прилозите не е забележан фаворизирачки или напаѓачки однос кон политичките субјекти.

Коментари и оценки во вестите: Во мониторираниот период телевизијата информираше коректно, непристрасно и аргументирано за политичките субјекти. Забележан е нагласен критички однос кон три типа теми.

- Потезите на владејачките партии во решавањето на политичката криза (20 јануари: „Македонија можеби е уникатен случај во глобални рамки каде Собранието работи донесува закони и по неговото распуштање“).
- Новите задолжувања (18 јануари: „И додека се загреваше политичката криза - оп! Нова одлука за задолжување на Владата на домашниот пазар и тоа за 5 ипол милиони евра“, „22 јануари: Во услови на предизборие кај некои економисти постои сомневање дека парите може да се искористат за изборни цели“).
- Проблемите со кои се соочуваат Албанците во Македонија (21 јануари: „Додека министерот Нурхан Изаири најави инвестиција вредна 6 милиони евра, за регулирање на коритото на

реката Вардар во Јегуновце, досега не е доделен ниту денар за чистење на речните корита на Поника и Бистрица во општина Теарце“).

Користење на изворите: Во најголем број прилози се користи еден извор (25 прилози), потоа два или повеќе извори чии ставови се различни или спротивставени (19 прилози), и на крајот доаѓаат прилозите со два или повеќе извори без спротивставено гледиште (15 прилози). Во 9 прилози се користат мислења на аналитичари, кои иако даваат аргументирани ставови, се или единствен извор во прилогот, или единствен аналитичар, заедно со политички или други субјекти.

Директни обраќања: Емитувани се вкупно 15 директни обраќања на политичките лидери. Од нив, 8 се обраќања на главните политички актери кои ги објаснуваат своите позиции околу актуелната криза, Никола Груевски од ВМРО-ДПМНЕ (2 обраќања), Зоран Заев од СДСМ (3 обраќања) и Али Ахмети од ДУИ (3 обраќања). Другите 7 обраќања се од лидери на помали политички субјекти, кои ја коментираат политичката состојба, и тоа Павле Трајанов од ДС (2 обраќања), и Лилјана Поповска од ДОМ, Тито Петковски од НСДП, Весел Мемеди од НДП, Билал Касами од Беса и Гзим Острени од Унитети (по 1 обраќање)

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана манипулативна аудиовизуелна презентација, и прилозите се покриени со соодветна слика и тон.

(4) Четврта недела (23 – 29 јануари 2016)

Во известувачкиот период од 23 јануари до 29 јануари 2016 година телевизијата Алсат М во вестите на македонски јазик емитуваше вкупно 68 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најмногу внимание телевизијата посвети на: темите поврзани со одржувањето на предвремените парламентарни избори (15 прилози), работата на специјалната обвинителка Катица Јанева (6 прилози), активностите на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски (4 прилози), преговорите за медиумите (3 прилози) итн. Во најголем дел од известувањата за овие теми телевизијата имаше неутрален однос кон засегнатите субјекти. Исклучок беше темата за активностите на Груевски, каде што телевизијата имаше силен критички пристап.

Коментари и оценки во вестите: Во информативната програма на телевизијата во мониторираниот период не забележан коментаторски однос кон политичките субјекти, ниту нивно фаворизирање или демонизирање во која било смисла. Но телевизијата не остана нем набљудувач, туку нејзиното известување почесто од другите медиуми се карактеризираше со аргументиран критички пристап кон политичките и општествените состојби. Медиумот заведе силен критички став кон настапот на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски пред Унијата на жени на партијата, нарекувајќи го агресивен (24 јануари: Груевски со нов, агресивен настап ја зголеми и онака нагласената поларизација во општеството). Се критикуваше и неговото „премиерско“ однесување по оставката (28 јануари: Нема ден, а поранешниот премиер да не е присутен на настан финансиран од државата). Задолжувањата на државата исто така беа критикувани (26 јануари: По третпат од почетокот на годинава, Владата се задолжува повеќе од сумата што првично ја бара). Но, некритички беше пренесена националистичката реторика од откривањето на споменикот на албанскиот национален херој Иса Болетини во Скопје (23 јануари), каде што неговиот внук, меѓу другото, рече „за Скопје секогаш да биде албанско“. Телевизијата емитуваше осум прилози за граѓански проблеми во кои како одговорни се повикуваа локалните самоуправи или други органи, но најголемиот дел од нив се однесуваа на места населени со Албанци. Доминантна тема сепак беа предвремените парламентарни избори, и во нејзиното покривање не е забележана никаква пристрасност.

Користење на изворите: Во најголем број прилози телевизијата користи по два или повеќе извори со различни или спротивставени позиции (28 прилози). Потоа следуваат прилозите со по еден извор (15 прилози), На крајот се тие со по два или повеќе извори чии ставови не се судираат (12 прилози), а во дел од тие случаи (3 прилози) станува збор за анкета на граѓани што се жалат за одреден проблем. Согласно својата уредувачка политика на критички осврти, телевизијата користи мислења на аналитичари во пет прилози, од кои во четири се консултирани двајца или повеќе аналитичари. Тие изнесуваат аргументирани ставови, но не е забележан прилог во кој аналитичарите се на различни

позиции.

Директни обраќања: Емитовано е по едно директно обраќање на лидерите на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски и на ДУИ Али Ахмети, две на првиот човек на СДСМ Зоран Заев, и три на струшкиот градоначалник и лидер на Движењето за реформи на ДПА Зијадин Села, кој одговараше на кривичната пријава поднесена против него, и коментираше општи состојби.

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана манипулативна аудиовизуелна презентација, и прилозите се покриени со соодветна слика и тон.